

Vu Lan không phải là mâm cao cỗ đầy, nghi lễ tung bừng

ISSN: 2734-9195 15:35 26/08/2026

Đức Phật dạy con người hướng đến thiện nghiệp, chuyển hóa thân, khẩu, ý. Vì vậy, báo hiếu sâu xa nhất không chỉ là làm một nghi lễ cho cha mẹ, mà còn là làm cho chính mình trở thành một người mà cha mẹ có thể an lòng.

Mỗi khi tháng Bảy Âm lịch trở về, không gian Phật giáo Việt Nam lại trầm xuống trong một sắc thái rất riêng.

Những ngôi chùa trang nghiêm hơn, những thời kinh vang lên nhiều hơn, những đóa hồng được cài lên ngực áo. Người còn cha mẹ xúc động, người đã mất cha mẹ lặng người. Những câu chuyện về công ơn sinh thành, dưỡng dục trở về với tất cả sự thành kính.

Đạo Phật đề cao chữ hiếu, không phô trương

Hiếu đạo không phải là một sáng kiến của xã hội hiện đại. Trong giáo lý Phật giáo, hiếu dưỡng cha mẹ là nội dung đặc biệt quan trọng.

Cha mẹ được tôn kính như những bậc đáng được cúng dường bởi công lao sinh thành, dưỡng dục và che chở con cái.

Người con hiếu thảo không phải là người chỉ biết làm lễ thật lớn vào Rằm tháng Bảy. Người con hiếu thảo là người biết chăm sóc cha mẹ khi cha mẹ còn sống; biết phụng dưỡng khi cha mẹ già yếu; biết giữ gìn danh dự gia đình; biết sống ngay thẳng để cha mẹ không phải đau lòng vì mình.

Một người con có thể cúng một mâm lễ rất lớn nhưng quanh năm không gọi điện hỏi thăm cha mẹ.

Người ấy có thể thuê một sân khấu hàng trăm triệu đồng để nói về chữ hiếu nhưng lại không có một buổi chiều ngồi bên mẹ già.

Người ấy có thể đăng hàng chục bức ảnh Vu Lan xúc động lên mạng xã hội nhưng ngoài đời lại khiến cha mẹ phải khóc vì những hành vi sai trái của mình.

Nếu vậy, chúng ta phải gọi đó là hiếu hay hình thức của hiếu?

Do vậy, muốn báo hiếu cha mẹ, trước hết phải sửa chính mình.

Nếu một người con bỏ rượu, bỏ cờ bạc, tránh xa điều ác, không trộm cắp, không dối trá, không sát sinh, sống có trách nhiệm, làm ăn chân chính và biết giúp đỡ người khác, thì đó chính là đang tạo một món quà vô cùng lớn cho cha mẹ.

Bởi cha mẹ không chỉ cần con mình giàu, mà cần con mình nên người.

Hình ảnh chỉ mang tính chất minh họa (sưu tầm)

Đừng biến Vu Lan thành cuộc thi của mâm cao, cỗ đầy

Một trong những biểu hiện đáng suy nghĩ là tâm lý cho rằng lễ càng lớn thì lòng hiếu càng lớn.

Nhà này làm mười món, nhà kia làm hai mươi món. Người này mua lễ vật đắt tiền, người khác tổ chức đại lễ quy mô hơn.

Rồi những hình ảnh về mâm cỗ, lễ vật, hoa đăng, sân khấu, đoàn người hành lễ liên tục xuất hiện trên mạng xã hội.

Xét về bản chất thì nghi lễ không có lỗi. Nghi lễ là phương tiện để con người biểu đạt lòng thành, nuôi dưỡng ký ức và kết nối cộng đồng.

Nhưng phương tiện không thể trở thành mục đích. Nếu nghi lễ khiến con người thêm lòng từ bi, biết ơn và sống tốt hơn, nghi lễ ấy có giá trị.

Nếu nghi lễ chỉ khiến người ta quan tâm đến sự hoành tráng, ganh đua và phô trương, thì chính hình thức đã che khuất nội dung.

Một mâm cơm thanh đạm được nấu bằng lòng thành có thể chứa đựng nhiều tình thương hơn một mâm cỗ xa hoa được chuẩn bị chỉ để chụp ảnh.

Một cuộc điện thoại hỏi “*Mẹ hôm nay có khỏe không?*” đôi khi có giá trị hơn cả một món quà đắt tiền.

Một người con về nhà lau cho cha đôi chiếc dép, đỡ mẹ xuống cầu thang, đưa cha đi khám bệnh, ngồi nghe mẹ kể lại một câu chuyện đã kể hàng chục lần; những việc nhỏ bé ấy mới là thứ làm nên đạo hiếu trong đời sống thực.

Phật giáo không phủ nhận nghi lễ, nhưng Phật giáo luôn nhắc con người trở về với tâm và hành.

Một bài viết trên Cổng thông tin Phật giáo Việt Nam từng cảnh báo hiện tượng một bộ phận người Việt biến Vu Lan thành nghi lễ mang tính phàm tục, chạy theo mâm cỗ lớn và quan niệm lễ càng to càng thể hiện hiếu lễ; đồng thời nhấn mạnh việc báo hiếu phải đặt trên nền tảng tâm thành và tránh sát sinh.

Đó là lời cảnh tỉnh đáng suy ngẫm về tâm thức thực hành báo hiếu mỗi dịp Vu Lan.

Hình ảnh chỉ mang tính chất minh họa (sưu tầm)

Giáo hội Phật giáo Việt Nam không cổ súy sự phô trương

Đáng chú ý, định hướng của Giáo hội Phật giáo Việt Nam trong mùa Vu Lan năm 2026 càng cho thấy tinh thần này.

Thông bạch số 252, do Trưởng lão Hòa thượng Thích Thiện Nhơn, Chủ tịch Hội đồng Trị sự Giáo hội Phật giáo Việt Nam, ký ngày 20/7/2026, Giáo hội đề nghị các cơ sở tự viện tổ chức Đại lễ Vu Lan Báo hiếu “*trang nghiêm, tiết kiệm*”, đồng thời không để xảy ra những nghi lễ không phù hợp với chính pháp và truyền thống.

Thông bạch còn định hướng rất rõ nội dung của mùa Vu Lan, là tụng kinh Vu Lan, kinh Báo hiếu phụ mẫu, kinh Mục Liên Sám pháp, kinh A Di Đà; thuyết giảng về ý nghĩa báo hiếu; thực hiện nghi thức Bông hồng cài áo; tổ chức các chương trình nghệ thuật về tình cha nghĩa mẹ khi có điều kiện.

Giáo hội đề nghị tăng ni, Phật tử tích cực tham gia các hoạt động đền ơn đáp nghĩa; thăm hỏi, tặng quà người có công, Bà mẹ Việt Nam Anh hùng, thương bệnh binh và gia đình liệt sĩ; tổ chức cầu siêu, thắp nến tưởng niệm, tri ân các anh hùng liệt sĩ.

Như vậy, Vu Lan theo định hướng của Giáo hội không khép kín trong phạm vi bàn thờ gia đình.

Hiếu được mở rộng thành tri ân. Tri ân được mở rộng thành hành động.

Đó chính là tinh thần “*uống nước nhớ nguồn*” của dân tộc được nâng lên bằng tinh thần từ bi, nhân ái và báo ân của Phật giáo.

Tác giả: **Vững Nguyễn**